

DE BRIEF AAN FILEMON

F.W. Grant

DE BRIEF AAN
FILEMON

De numerieke structuur van de Schrift

De brief aan Filemon

De numerieke structuur van de Schrift

Auteur: F.W. Grant
Vormgeving: Jan Paul Spoor
Eerste editie: 2023
Copyright: OudeSporen online uitgeverij

Inhoud

Een bijlage.	7
De omvang van de brief aan Filemon	8

Een bijlage

De brief aan Filemon is een aanhangsel bij de brief aan de Kolossenzen, zoals in deze studie is opgemerkt. Het is in dezelfde tijd geschreven, naar dezelfde plaats gestuurd, door de handen van een van degenen die met de eerste waren belast, de man met wie de brief te maken heeft. Als een toespraak tot een meester sluit het natuurlijk aan bij Kolossenzen en zijn verwante brief Efeziërs, de enige twee brieven van Paulus waarin meesters als zodanig worden aangesproken. Hier brengt de zaak van Onesimus ons incidenteel die van de slavernij in het licht van het christendom; en dit lijkt het eigenlijke onderwerp van de brief. Dat het niet openlijk als zodanig wordt behandeld, heeft een duidelijke reden. Er is geen wetgeving over; maar de principes die in feite worden gehandhaafd, zijn alleen breder van toepassing, omdat ze de relatie van het christendom en zijn discipelen tot de wereldstatus verklaren, op een manier die veel meer raakt dan een kwestie die voor de meesten van ons nu niet meer van persoonlijk belang is.

De omvang van de brief aan Filemon

De strekking van de brief is bijna, zou je kunnen zeggen, het ongedaan maken van de daden van de schrijver, door een weggelopen slaaf, nu bekeerd, terug te geven aan zijn meester die zelf een christen is. Wat waren deze slaaf en zijn meester nu voor elkaar? Broeders, zoals de apostel duidelijk zegt (vs. 16). Hij en de vergadering die Onesimus had ontvangen, hadden niet gewacht op de mening van Filemon om te handelen. Het was duidelijk alleen aan God om hem onder zijn volk te brengen: alleen de doop met de Geest kon een lid van het lichaam van Christus maken. Toen dat gebeurd was, was het te laat voor de tussenkomst van de mens. Zo stelt de apostel in de vorige brief Onesimus aan de gehele vergadering voor als een trouwe en geliefde broeder, die een van u is; en associeert hem met Tychicus als drager van berichten aan hen. Zij konden niet anders dan aannemen wie de Heer had ontvangen, en de boodschapper van de apostel beschouwen als iemand die hun met het volle gewicht van zijn gezag was bevestigd.

Van deze vergadering maakte Filemon deel uit en stond dus voor de ontvangst van zijn slaaf, of voor de verwerping van hen die hem hadden ontvangen. Er was in feite geen sprake van enig verschil van mening; dat kon niet zonder de omverwerping van een goddelijke, niet menselijke orde; en het is met zijn plaats in de vergadering dat

Onesimus zich tot zijn meester wendt, met de brief van Paulus in zijn hand.

Maar het is duidelijk dat hij hem hier niet op gelijke voet ontmoet als in de vergadering. De apostel erkent duidelijk dat, hoewel niet in de vergadering, de relatie van meester en slaaf nog steeds bestaat. Toch moet deze natuurlijk worden aangepast aan de wijzigingen die het gemeenschappelijke christendom eraan aanbrengt. Het eeuwige moet recht geven aan het aardse en tijdelijke. Maar hoe kon de slavernij dan blijven bestaan? Het antwoord hierop is het antwoord op vele andere vragen die eruit voortvloeien of ermee samenhangen, die betrekking hebben op het praktische leven en op de wereldse kant van een christendom dat niet van de wereld is.

Maar hier is het goed om nog eens te wijzen op een bron van verwarring in onze gangbare versie, namelijk het veelvuldig ontbreken van een juist onderscheid tussen twee woorden die in de vertaling gelijk zijn aan '*wereld*', maar die in werkelijkheid op verschillende gedachten berusten. *Kosmos* is de fysieke wereld, van mensen of dingen; terwijl *aion* te maken heeft met tijd, en '*tijdperk*' betekent - een bepaalde afgebakende en beperkte periode van de wereldgeschiedenis. Er zijn voorbije tijdperken, een huidig tijdperk en nog komende tijdperken; door al deze tijdperken gaat de *kosmos*; onder welke verschillende fasen ook, de *kosmos* blijft dezelfde.

Het huidige tijdperk heeft één verschrikkelijk kenmerk. De vorige werden alle bepaald door Gods verschillende omgang met de mensen en dat tot zegen voor hen. Hij had toen, zelfs voor die tijd (als voor een tijd alleen) de wereld niet opgegeven. Zowel het tijdperk van de belofte als dat van de wet voorzagen dus in zegening op de aarde,

en dus in zegening van de aarde; maar op dit moment haalt God eenvoudigweg uit de aarde een volk dat bestemd is voor hemelse zegening. Dit is inderdaad van Zijn kant een wonderlijker werk van genade dan ooit tevoren, maar voor de wereld is het een afleiding van de goddelijke wegen die tot zegen leidden. De troon van God die in Israël op aarde was, en de heerlijker aanwezigheid die hem sindsdien begroette, zijn beide verdwenen; en de weg en oorzaak hiervan, van menselijke zijde, geven karakter aan deze tijd van Zijn vertrek, die de tijd van Zijn verwerping is.

Men kan echter zeggen, dat dit niet zo mag worden opgevat, dat de komst van de Geest om Christus op aarde te vertegenwoordigen, wordt genegeerd, en dat het huis van God in zijn geestelijke werkelijkheid ook hier is. Dit is waar; en wij kunnen opnieuw met betrekking tot deze dingen zeggen, dat zij een heerlijker werking van goddelijke genade uitdrukken dan ooit tevoren werd gezien. Maar merk op dat de wereld dit niet ziet. Niets is meer zichtbaar voor menselijke ogen; en *'de wereld aanschouwt Mij niet meer'* (Joh. 14:19) is Christus' aanvaarding van verwerping door haar, en daarom het zegel van haar veroordeling. Het evangelie gaat wereldwijd uit onder de mensen, maar dat verandert in geen enkel opzicht iets hieraan. En hoewel gezegd kan worden dat *'Want zo lief heeft God de wereld gehad dat Hij Zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft'* (Joh. 3:16), toch heeft Christus Zichzelf gegeven naar de wil van onze God en Vader, opdat wij verlost zouden worden uit de *aion* - deze *'tegenwoordige boze wereld'*, *'eeuw'* of *'tijdperk'* (Gal. 1:4).

In de wereld van dit *'tijdperk'* (een tijdperk waarvan het einde alleen zal zijn wanneer Christus verschijnt in het oordeel over wat dan in de rijpste, volste opstand tegen Hem zal zijn) kan de christen slechts een vreemdeling zijn; en zo beschouwt de Schrift hem altijd.

Dit kan natuurlijk niets veranderen aan zijn relatie tot God als Schepper, waarop de Schrift evenzeer aandringt; noch doet het afbreuk aan de morele regering van de dingen die God noodzakelijkerwijs uitoefent, anders zou Hij geen God zijn. Dit doet ons buigen voor het gezag van hen die, zoals Nero in Paulus' tijd, volledig tegen Hem gekant zijn. Wij erkennen de barmhartigheid die zelfs door zulke mensen heen werkt om erger kwaad te beteugelen, en door een regering van mens tot mens, die Gods eigen instelling was na de zondvloed. Ondanks de wanorde bezitten wij daarom Gods orde, en onderwerpen ons aan Zijn bestuur, waarvan wij zeker weten dat het wijs en heilig is, hoewel geloof nodig is om dit te beseffen.

Het karakter van het tijdperk is niet veranderd door het christendom dat erin is; en de apostel verklaart (niemand meer bewust, zeker, van de onmetelijkheid van de zegen) dat Satan zijn god is. *'De god van deze eeuw'* (2 Kor. 4:4) is inderdaad een verschrikkelijke aanklacht, nadat Christus is gekomen, Zijn werk is volbracht en de Geest hier op aarde is; maar daar staat het, en het kan niet worden uitgewist; we kunnen het niet veranderen, maar zijn ervan verlost.

Slavernij is de vrucht van een van God vervreemde wereld. Het is een voorbeeld van wat de zonde heeft aangericht, niet voor te stellen op een paradijselijke aarde, en in haar hele geest tegengesteld aan de vrije en gelijke geest van het christendom. Wanneer deze dingen samenkomen, kan men verwachten dat die tegenstrijdige

krachten scherp worden uitgesproken; en hoewel zij geen wetten kan maken voor de wereld, of haar discipelen kan bevrijden van een onderdrukkend juk waaronder zij geboren kunnen worden, zou men toch kunnen verwachten dat de Gemeente zich absoluut zou zuiveren van een ongerijmde praktijk als deze.

Toch hebben we al gezien, zowel in Efeziërs als in Kolossenzen, dat meesters als zodanig worden aangesproken, zonder zelfs maar een berisping voor wat ze waren. Zij moesten hun slaven eenvoudigweg geven wat rechtvaardig en gelijk was; terwijl hun christelijke slaven (zoals wij lezen in de eerste brief aan Timotheüs) hun gelovige meesters niet moesten verachten omdat zij broeders waren, maar hen juist moesten dienen als getrouwen en geliefden, deelgenoten van de zegening (1 Tim. 6:2). Een dergelijke vermaning zou wel eens kunnen aantonen dat onder christenen de strengheid van deze banden sterk verslapt is; maar het toont nog duidelijker aan dat ze niet opgeheven zijn.

Was dit dan alles wat het christendom te zeggen had? Het was een grote en dringende vraag. Het aantal slaven in het rijk was immens; de daaruit voortvloeiende ellende was buitensporig; naar het oordeel van de hooghartige Romein paste de nieuwe godsdienst goed bij deze klasse van onderdrukten en verdrukten, die er in feite al snel grotendeels naar op zoek ging. Hier werd een andere meester gevonden, met echte vrijheid voor de slaaf, terwijl de oude dienst kon worden voortgezet. En onder de heidense meester ging het door, want het kruis was het symbool van de huidige heerschappij van de wereld, en de getrouwen tot in de dood waren degenen op wie de kroon wachtte.

Het was echter een andere zaak, waar het christendom zowel meester als slaaf was geworden; en hier, waar het meester was over alle omstandigheden, moesten de betrekkingen die door de zonde waren veroorzaakt en die zo'n andere geest belichaamden, nog steeds voortduren? Op zulke vragen geeft Filemon, als aanvulling op de bijbehorende brieven, het antwoord dat het Nieuwe Testament geeft.

Filemon betekent 'vriendelijk, liefdevol', en het is in dit karakter dat Paulus hem aanspreekt. Het christelijke hart is wat moet beslissen in de zaak voor hem; en Paulus' troost is de verzekering dat Filemon, de 'vriendelijke' of 'goedhartige', beantwoordt aan zijn naam. Het was het geloof dat deze liefde bewerkstelligde en haar haar christelijke waarachtigheid gaf, en daarom in de heiligen haar bijzondere voorwerpen vond. Dit introduceert natuurlijk wat de schrijver op het hart ligt; want de voorheen onrendabele Onesimus is nu een van deze heiligen van God, die als zodanig een niet te ontkennen aanspraak op Filemon heeft.

Daarom zal de apostel, vol vertrouwen in zijn bereidheid van hart, niet aandringen op enig apostolisch gezag, maar pleit hij voor Onesimus als voor een eigen kind, geestelijk, verwekt ook in zijn banden, een troost die hem door God is gegeven, die nu Paulus de oude was, en de gevangene van Jezus Christus. Hoeveel motieven zijn er hier om de gehoorzaamheid van een vrij hart af te dwingen! Ongetwijfeld was Onesimus een onrendabele dienstknecht geweest, maar nu was hij nuttig als christen, bereid om Filemon van dienst te zijn, zoals hij reeds aan de apostel had gedaan, aan wie hij zich zozeer had gehecht dat hij hem tot zijn eigen hart had gemaakt. Toch stuurde hij hem weg die de dienst voor hem had kunnen verrichten

die Filemon ongetwijfeld zou hebben verricht als hij in Rome was geweest.

Hij zou dus blij zijn geweest met zo'n vertegenwoordiger in zijn plaats en dat zou voor de oude gevangene zeer aanvaardbaar zijn geweest. Hij zou hem inderdaad behouden hebben, maar hij zou niet veronderstellen wat Filemon dacht, noch lijken te dwingen wat een vrije handeling zou moeten zijn. Had God bovendien niet het tijdelijke vertrek van een slaaf terzijde geschoven om Filemon in zijn plaats het veel grotere geschenk van een geliefde broeder te schenken? Laat hij hem dan als zodanig ontvangen, ja, alsof het de apostel zelf was; die ook alle verantwoordelijkheid op zich zou nemen van het verlies dat hij had geleden. Maar aan de apostel is Filemon een grotere schuld verschuldigd, zelfs aan hemzelf als christen, - een zelf waarvoor zijn vroegere geen waarde had. Als broeder dan tot een broeder, en met alle broederlijk vertrouwen, doet Paulus een beroep op hem om hem vreugde in de Heer te geven, om het verlangen te bevredigen van een hart dat door de goddelijke liefde zelf is onderwezen en verruimd.

Dit is de kern van de brief; en op het eerste gezicht stelt hij onze verwachtingen teleur als het laatste woord over een dergelijk onderwerp. Er staat geen directe leer in; er is geen decreet dat christenen hun slaven moeten vrijlaten; zelfs geen beroep op het hart van iemand die zo duidelijk een hart heeft als Filemon, om dat te doen. De aanspraak van de meester wordt erkend, een ontsnapte slaaf in de vrijheid van Christus wordt teruggestuurd naar waarheen hij was gevlucht. Het is duidelijk dat het christendom zijn discipelen geen wereldse voordelen biedt, - het mag niet dienen als hefboom om een gelovige boven zijn positie uit te tillen wanneer hij door

goddelijke genade wordt geroepen. Ambitie zal hier niet worden bevredigd, noch gemak worden gediend; maar eerder het schandaal van het kruis toegevoegd aan alle andere lasten; dit, terwijl de zegen van vrijheid niet wordt ontkend; en als 'gij vrij kunt worden gemaakt, gebruik het dan liever.' Maar geen enkel werelds motief mag de rang van het geestelijke overnemen of aanvullen: de ellende daarvan is overvloedig gezien van zelfs die eerste dagen tot nu toe.

En toch kan er gezegd worden: *'Niet nu een dienaar, maar meer dan een dienaar, een geliefde broeder,'* en in het gezin van God, waar niemand dient behalve de vrijgeboren kinderen, is niemand dienaar behalve in de liefde van Christus. Hoe zulke principes in de praktijk zouden uitwerken, kunnen we ons gemakkelijk voorstellen. Slaaf en broeder moeten zich in onvermijdelijke tegenstelling openbaren; ook de Gemeente, die alleen leden van Christus' lichaam kent, wordt belast met de noodzakelijke discipline, opdat deze beginselen niet geschonden worden. In de vergadering had de slaaf evenveel recht en stem; en het was waarschijnlijk dat hij minstens even volledig vertegenwoordigd zou zijn als de meester.

Hoewel er dus geen onmiddellijke verandering of dwingende afkondiging van bevrijding aan de slaaf was, was er een geest met het christendom ingetreden die werkelijk veel meer was dan dit. Een nieuw leven zwol de knoppen aan van een geestelijke groei die elke band die het zou vernauwen zou verbreken. Het leven van Christus, in de kracht van de Heilige Geest, kon veilig worden vertrouwd om dit te doen.

Bron:

3-1d Colossians and Philemon. The Notes from the Numerical Bible. 3 The Pauline Epistles

Publishers: Loizeaux Brothers, 1 East 13th Street, New York. The Bible Truth Press, New York.

https://www.stempublishing.com/authors/FW_Grant/Numerical_Bible/FWG_Numerical_Bible30.html

Vertaald met www.DeepL.com/Translator door Adrie Straver (2023).

Enkele vertaalcorrecties door: Adrie Straver / Jan Paul Spoor / Carien Bus-Spoor